

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið

Skuggasundi 1

101 Reykjavík

Efni: Umsögn Verkefningafélags Íslands (VFI) um verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu. Birt í Samráðsgátt 11.10.2019. Mál nr. 253/2019.

VFI telur nauðsynlegt að huga bæði að verndun og nýtingu við stofnun þjóðgarðs á miðhálandi Íslands.

Stofnun þjóðgarðs getur haft ýmis jákvæð áhrif en að sama skapi þarf að tryggja að sjálfbær þróun íslensks samfélags verði ekki hindruð með sömu aðgerð. Þá er átt við að tekið sé tillit til allra þriggja stoða sjálfbærrar þróunar, umhverfis, efnahags og samfélags, til að mæta þörfum samtímans án þess að draga úr möguleikum komandi kynslóða til að mæta þörfum sínum.

Á fyrirhuguðu þjóðgarðssvæði er nú margs konar nýting tengd ferðaþjónustu, landbúnaði og ekki síst umfangsmikil nýting endurnýjanlegrar og umhverfisvænnar orku sem nýta má enn frekar í framtíðinni með sjálfbærum hætti og takmörkuðu raski. Rannsóknir sýna sem dæmi að erlendir ferðamenn hrífast af einstakri náttúru landsins sem og sjálfbærri nýtingu á endurnýjanlegum orkuauðlindum.

Íslenskt samfélag tekur stöðugum breytingum. Til framtíðar þarf íslensk þjóð á orku að halda til uppbyggingar atvinnuvega og til að mæta fjölgun landsmanna. Mikilvægt er að sú orka komi frá endurnýjanlegum orkugjöfum sem nýttir eru á sjálfbæran hátt. Þá er mikilvægt að tryggja að flutningur raforku geti átt sér stað á sem hagkvæmasta hátt en þó þannig að flutningsleiðir valdi eins litlu raski og hægt er innan skynsamlegra kostnaðarmarka.

Með því að skipta þjóðgarði í mismunandi flokka eins og víða er gert erlendis má tryggja að ekki verði komið í veg fyrir skynsamlega og sjálfbæra nýtingu orku og aðra nýtingu á þjóðgarðssvæðinu.

Rammaáætlun er sá farvegur sem á Íslandi er nýttur til að stýra vernd og nýtingu náttúrusvæða með tilliti til orkuöflunar, og á að taka tillit til þriggja stoða sjálfbærni. Félagið telur ekki rétt að taka fram fyrir hendurnar á því ferli með því að friða orkuauðlindir gagnvart nýtingu sem ekki hafa verið flokkaðar í verndarflokk.

Uppbygging innviða og manngerðs umhverfis er óhjákvæmileg í þjóðgarði líkt og á öðrum stöðum. Mikilvægt er að slík uppbygging taki mið af sjálfbærni og breyttum þörfum framtíðarinnar.

VFI leggst gegn því að einstakir landeigendur geti óskað eftir því að jarðir þeirra verði innan þjóðgarðsins. Í þeim tilvikum þarf að hafa heildarhagsmuni í huga. Það sama ætti að gilda um aðila sem fara með umsjón lands fyrir hönd ríkisins.

Reykjavík, 31. október 2019.

Stjórn Verkefningafélags Íslands.